

הסדרי פנסיה וגימלאות - כללי

נושא	עמ'	נושא	עמ'
סוגי הסדרים פנסיוניים, ביטוחים ומבטחים	4	תקנוני הקרנות והתגבשות זכויות	12ז
חובות כלליות של המבטח או הקרן	8א	ביצוע הפרשות, הפרות ותרופות	15
הסדרי פנסיה כלליים וחובות ביטוח והפרשה (אך ראה תרופות בהמשך) (3)ב		שינוי זכויות, ערעורים וויתור	22ח
הגנה על כספי הפנסיה ושינוי מוטבים	8ה	פסיקה לענין חוק הגימלאות לעובדי המדינה ואחרים	22יב
קביעת זכויות (ראה גם בהמשך), הסכמי פרישה ופנסיה וביקורת שיפוטית	8ח(2)	שונות (ידועים בציבור; חזקת שיתוף; רציפות זכויות, הפניות ועוד)	27

תוכן הענינים המלא

נושא	עמ'	נושא	עמ'
סוגי הסדרים פנסיוניים, ביטוחים ומבטחים		הגנה על כספי הפנסיה ושינוי מוטבים	
מבוא	2א	הבעלות על כספים שהופרשו לביטוח מנהלים, והבעלות על הפוליסה (והפניות לענין פיצויי פיטורים)	8ה
ביטוח הדדי לעומת ביטוח מסחרי	4	כספי קופת גמל אינם ניתנים לעיקול להעברה או לשעבוד	8ז
הפיקוח על קרנות הפנסיה וחברות הביטוח	6	מתן הוראות לקרן במסגרת צוואה או באופן אחר ושאלת החלפתם של מוטבים או שאירים	8ז
האבחנה בין פנסית-יסוד לפנסיה-מקיפה	8		
חובות כלליות של המבטח או הקרן		קביעת זכויות, הסכמי פרישה ופנסיה וביקורת שיפוטית	
על קרן פנסיה מוטלות חובות מהמשפט הציבורי וחובות גילוי ותום לב מוגברות	8א	שעור נכות - קביעת ועדה רפואית של קרן וביקורת שיפוטית	8ח(2)
חובת מתן חשבונות על ידי מבטח פנסיוני	8ב	ביטול תוקף הסכמי פרישה מכוח רפורמת 2003 והתקנון האחד	8י
ידיעת החבר את תקנון הקרן וחקיקה פנסיונית - חובה וחזקה - הסתמכות ואחריות למצגי שווא	8ב(1)	הסכמי פרישה, גיל פרישה, פרישה מוקדמת והפליה	9
תחולת חוק החוזים האחידים?	8ב(2)	הסכמי פנסיה (פרשנות, רכיבי שכר פנסיוניים, ו"שכר קובע")	11
הסדרי פנסיה כלליים וחובות ביטוח והפרשה		ככלל מעביד אינו אחראי לשעור הפנסיה - אך הוא כן אחראי לתוקף הפוליסה?	12ד
צו הרחבה שיוורי בענין פנסיה לכלל המשק - הפניה לפרק 11.05	8ב(3)	ייצוג קיבוצי של גמלאים	12ה
צו ההרחבה בענין פנסית יסוד	8ב(3)	תקנוני הקרנות והתגבשות זכויות	
ההסכמים וצווי ההרחבה בדבר הנהגת פנסיה מקיפה בתעשייה - דברי הסבר והפניה	8ב(4)	שינוי שיטת ו/או תנאי הפרישה והפנסיה (וגיבוש רוב?) הזכויות בעת הפרישה	12ז
ביצוע בקירוב של חובת הפרשה בלתי אפשרית	8ג	פרשנות תקנוני קרנות הפנסיה	12יב
החלפת סוג פנסיה או חסכון (פנסיה תקציבית, או פנסיה בקרן פנסיה, בחברת ביטוח או בקופת גמל) - בניגוד להוראת צו הרחבה או חוק	8ד	תקנות קופת פנסיה ואיסור חלקי על שינויים בהסכמים חוץ-תקנוניים או בנוהג	12יד

המשך תוכן הענינים

עמ'	נושא	עמ'	נושא
	פסיקה לענין חוק הגימלאות לעובדי המדינה ואחרים	12ח	איסור הפליה בתקנון פנסיה
	מועד התגבשות הזכויות ושינוי שיעור גמלה	13	חברות בקרן פנסיה ומועד תחילת הביטוח
22יב	מכוח תיקון חוק או צו	14	זכויות חברים שפרשו מהעבודה ומשכו את הכספים (וכתב ויתור)
	תכנון פרישה לפי החוק - וחובות יידוע ותום לב של המדינה		ביצוע הפרשות, הפרות ותרופות
22יג	איסור לתת זכויות יתר מעל הקבוע בחוק	15	הניכויים וההפרשות לקופות הפנסיה
	האיסור הני"ל, העדר ביקורת על שיקול דעת מנהלי, ומעקף באמצעות דיני חוזים?		תרופות בשל אי-העברת הפרשות פנסיוניות וביטוח - כלפי מעביד (וכן טענות התיישנות של מעביד כנגד עובד, והודעת צד ג' של מעביד לקופת גמל)
24	הטבות פנסיוניות בהסכמי פרישה	16	אחריות קופת גמל בגין אי-העברת הפרשות על ידי מעביד (סעי' 19א(ד) ואילך לחוק הגנת השכר, חובת תום הלב, וטענת התיישנות של קופה בקשר להפרשות עבר)
24א	תחולת הוראות חוק הגימלאות - הפניה לפרק 11.10.3	22	התיישנות תביעות כנגד קופה (או מעביד החייב בפנסיה תקציבית) בקשר לזכאות לפנסיה ובקשר לשכר הקובע לפנסיה (וקיזוז חוב ישן מקצבה)
	עובדי רשויות מקומיות - פנסיה תקציבית מכח אימוץ חוק הגימלאות - הפניות	22ג	תרופות בשל אי-העברת תשלומים לקרן השתלמות
24א	חוק שירות המדינה (גימלאות) - תכליתו, עקרונותיו ופרשנותו		שינוי זכויות, ערעורים וויתור
	שונות		שינוי פנסיית נכות - בדיקות רפואיות מאוחרות
27	נישואין למראית עין - הפניה	22ח	ערעור בפני מוסד פנימי בקרן פנסיה - הגבלת מועדים
27	"הידועים בציבור" כבני זוג	22י	ערעורים על החלטות קרן
	חזקת שיתוף ויחסי ממון בין בני זוג - תשלומים סוציאליים ופנסיה	22יב	הוצאות משפט בהתדיינות עם קופת גמל
36	פיצוי בעת פרישה בעבור חופשת מחלה שלא נוצלה - הפניה	22יג	איסור לוותר על זכויות פנסיה וגימלאות
	פסק דין הצהרתי ביחסים בין בר קצבה לבין החייב בתשלומה - הפניה		
37	עקרון השמירה על ערך הפנסיות והגמלאות		
37	הסדרים לשמירת רציפות זכויות		
40	חילופי מבטחים פנסיוניים - מבטח שהעביר פוליסות למבטח אחר		
41			

הפניות:

לענין פיצויי הלנת תשלומי פנסיה וגימלאות, ראה חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958, ופסיקה לפיו, בפרקים 10.3 לקובץ ואילך.

לאבחנה בין פרישה לפנסיה לבין פיטורים והתפטרות, ראה בפרק 10.10.1, תחת הכותרת "פקיעה מוסכמת של חוזה העבודה - להבדיל מפיטורים או התפטרות". פסיקה והוראות חוק לענין שאלת הזכאות לפיצויי פיטורים בפרישה לפנסיה, ראה בפרק 10.10 לקובץ, העוסק בזכאות לפיצויי פיטורים.

לענין היקף סמכות ביה"ד בתביעות לפנסיה, ראה את הפסיקה בפרק 10.15.01 לקובץ (ראה שם תחת הכותרת "תנאי עבודה" אשר נועדו להתבצע לאחר סיום העבודה"), ותחת הכותרת

(המשך בעמוד 2)

הסדרי פנסיה וגימלאות - כללי

"סכסוכים מסויימים של קופות גמל - סעי' 24(א)(3) לחוק"; וכן את סעיפי חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט - 1969, בפרק 10.15 לקובץ.

לענין חובתה של "קופת גמל", כהגדרתה בחוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958, לקבל תשלומים, ראה החוק ופסיקה לפיו בפרק 10.3 לקובץ.

וראה מ. גולדברג - ביטוח עובדים בקרנות הפנסיה - היבטים משפטיים, **שנתון משפט העבודה** ג' (התשנ"ב - 1992) עמ' 93, בעמ' 102; חנה הרדוף, זכויות בקופות גמל (1997); יורם מרגליות, "אפליה בהסדרי החיסכון הפנסיוני ופתרונה המוצע", **משפטים**, כרך לא, עמ' 529 (2001); יהודה כהנא, ספר ביטוח החיים, הפנסיה והגמל בישראל (1998).

הסדרי פנסיה וגימלאות - כללי

מבוא

בע"ע 600029/97, אליאב ואח' - קרן מקפת, מרכז לפנסיה ותגמולים, אגודה שיתופית בע"מ¹, נכתבו על ידי נשיא בית הדין לעבודה, השופט ס. אדלר, הדברים הבאים:

"בהעדר חוק פנסיה כללית מורכב מערך הביטוח הפנסיוני במדינת ישראל משלושה רבדים:

הרובד הראשון והבסיסי - הנו רובד סטטוטורי המעוגן בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995. מדובר בכיטוח חובה ממלכתי המבטיח קצבת זקנה לכל תושב;

(המשך בעמוד 3)

1 ע"ע 600029/97, אליאב ואח' - קרן מקפת, מרכז לפנסיה ותגמולים, אגודה שיתופית בע"מ; פד"ע כרך לו, עמ' 721; ניתן ביום 30.5.02, ופורסם באתר www.court.gov.il, בסעי' 5 לפסק דינו של הנשיא דאז, ס. אדלר (עתירה כנגד פסק הדין נדחתה ביום 8.2.06 - בג"ץ 6460/02).